

Sestre milosrdnice III. Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog s Kućom maticom u Zagrebu, 1845. – 1999. Družbine provincije u Europi, 1932. – 1999., s. M. Blaga BUNČUGA (ur.), Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog u Zagrebu, Zagreb, 2023., 652 str.

U izdanju Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog u Zagrebu izišao je treći svezak knjige o povijesti Družbe koji je uz prva dva sveska plod više desetljeća istraživanja njihove bogate povijesti. Knjiga prikazuje prisutnost sestara u nacionalnoj povijesti i djelovanje sestara milosrdnica kroz razna društvena područja. Ova znanstvena monografija na 652 stranice podijeljena je na šest poglavlja te prikazuje četiri provincije u Europi. Knjiga počinje »Predgovorom« (5-6), »Uvodom« (7-8) i popisom kratica te »Razdiobom Družbe na provincije« (11-14) kroz kronološki pregled kojim se daje uvid u širenja Družbe, od odluke Svete Stolice da se napravi podjela na provincije, do osnutka riječke te zagrebačke i splitske provincije 1932. godine.

U prvom poglavlju knjige prikazuje se »Provincija Majke Dobrog Savjeta u Rijeci« (17-126), daje se uvid u osnivanje, zatim se piše o zaštitnici Provincije te razvoju kroz dva razdoblja od 1932. do 1945. godine i od 1945. do 1999. godine. Prikazan je odgoj podmlatka i duhovni život u zajednici te je dan detaljan uvid u djelovanje Provincije prikazom provincijalne kuće u Rijeci i apostolatom sestara u zajednici kroz prosvjetno-odgojno, zdravstveno i karitativno djelovanje. Slijedi prikaz podružnica u Rijeci (Vila sv. Vinka, biskupsko sjemenište, Župa Uznesenja BDM, salezijanski Zavod Marije Pomoćnice, Dječja bolnica Kantrida, dominikanski samostan, Župa sv. Antuna Padovanskog, Trsat, Dom umirovljenika Kantrida), podružnica izvan Rijeke (Ogulin, Praputnjak, Male Mune, Mali Lošinj, Poreč, Funtana, Cres, Pazin, Bakar, Labin, Podlabin, Rabac, Marcišnica, Veli Lošinj, Tinjan, Medulin, Rovinj, Vrsar, Kršan, Nedešćina, Diminići, Buje, Baška, Pula, Žminj) te djelovanjem zajednica izvan Hrvatske (Albanija, Italija, Slovenija, Njemačka). Poglavlje završava prikazom skrbi sestara riječke Provincije za izbjeglice i prognanike tijekom Domovinskog rata.

Drugo poglavlje nosi naslov »Provincija Bezgrešnog začeca BDM u Zagrebu« (127-310). Nakon »Uvoda« (127-129) slijedi prikaz osnutka Provincije i popis svih samostana Družbe na zagrebačkom području, čiji broj govori o prisutnosti i važnosti djelovanja sestara milosrdnica u zajednici. Slijedi opći pregled povijesti Provincije do 1999. godine i uvid u odgoj podmlatka i pastoralna zvanja. Potom je obrađeno djelovanje Družbe u Zagrebu, prikazom Kuće matice i sjedišta Provincije te podružnicama u Zagrebu (Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište, Nadbiskupsko dječjačko sjemenište, Nadbiskupski dvor, Vrapče, Gornji Grad, Rudeš, Resnik, Dom za bolesne i nemoćne svećenike, Novi Goljak, Jordano- vac, Apostolska nuncijatura), izvan Zagreba (Gradec, Požega, Veliki Bukovec, Daruvar, Zlatar, Oriovac, Osijek, Marija Bistrica, Bjelovar, Karlovac, Đurđevac, Nova Gradiška, Varaždin, Velika Gorica, Lovrečina Grad, Našice, Lužnica, Sisak, Otočac, Grubišno Po- lje, Crikvenica, Molve, Ljubeščica, Barilovički Leskovac, Cerovac Barilovički, Biograd na Moru, Varaždinske Toplice, Klanjec, Glavotok na Krku, Kamensko, Gornje Prekriž- je, Ludbreg, Jakšić, Lasinja, Jastrebarsko, Stubičke Toplice, Gornja Stubica, Petrovina) i izvan Hrvatske (Bosna i Hercegovina, Slovenija, Srbija, Njemačka i Austrija). Poglavlje

završava »Prilozima« (300-310) o povezanosti s bl. Alojzijem Stepincom i pohodima Svetog Oca Ivana Pavla II. Zagrebu i Mariji Bistrici.

Kao i u prethodnim poglavljima, treće poglavlje »Provincija Navještenja Gospodinova – Split« (311-472) počinje »Uvodom« (127-129), a zatim piše o samom osnivanju Provincije i njezinu naslovniku. Prateći razvoj Provincije, prikazana je briga za redovnički podmladak i duhovna zvanja. Slijedi dio o djelovanju sestara u Splitu, uvidom u rad provincijalne kuće, zatim kroz apostolat zajednice sestara prisutnošću u zdravstvenim i crkvenim ustanovama te kroz ostale vidove apostolata u zajednici u kojoj žive i djeluju. Poglavlje dalje donosi rad podružnica izvan Splita (Zadar, Dubrovnik, Sinj, Šibenik, Makarska, Jelsa, Zlarin, Supetar, Benkovac, Sv. Filip i Jakov, Božava, Dicmo Donje, Biograd na Moru, Trogir, Skradin, Selca Brač, Dol, Svirče, Podgrađe, Kaštel Stari, Turjaci, Betina, Hvar, Tkon, Čurlini, Pitve, Banj, Otok, Mokošica, Pakoštane, Sumartin, Kistanje) i djelovanje sestara izvan Hrvatske (Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Njemačka i Austrija). Poglavlje završava priložima o pohodu Svetog Oca Ivana Pavla II. Splitu i Solinu 1998. godine.

U četvrtom poglavlju obrađena je »Provincija Majke Divne – Sarajevo« (473-568). Nakon kratkog uvoda doznajemo više o osnivanju Provincije i njezinoj zaštitnici, a prije samog uvida u djelovanje Družbe u Bosni i Hercegovini prikazana je povijest Provincije od 1974. do 1999. godine. Uvid u djelovanje sestara podijeljeno je na zajednice i podružnice u Sarajevu (Provincijalna kuća, Crkva sv. Vinka, Podružnice u Sarajevu – Samostan sv. Vinka, Samostan Majke Divne i Marijin Dvor), na podružnice izvan Sarajeva (Mostaru, Banjoj Luci, Derventi, Livnu, Žepču, Tomislavgradu, Ljubuškom, Zavidovićima, Stolcu, Trebinju, Viru, Potočanima, Rašeljkama, Kruševu, Olovu, Raduncima, Gromljaku, Modriči, Tesliću, Presnaču, Šipovači, Bežlji) te o djelatnosti sestara izvan Bosne i Hercegovine (Njemačka, Austrija, Francuska). U priložima na kraju poglavlja piše o proslavi 90. godišnjice dolaska sestara u Ljubuški, o »Sjećanjima na sestru Ceciliju Grgić« (55-547), dolasku pape Ivana Pavla II. u Sarajevo 1997. godine te o hodočašću sv. Jurju u Derventu 1998. godine.

Posljednje poglavlje nosi naslov »Podružnice pod vrhovnom upravom Družbe« (551-568), gdje su nakon »Uvoda« (551-553) prikazane podružnice u Njemačkoj (Tübingen, Horb am Neckar i Aachen) i Austriji (Vorchdorf) uz prilog o zagrebačkim milosrdnicama u Zamsu i Malsu. »Dodatak« (569-637) na kraju knjige donosi popis provincijalnih uprava od 1932. do 1999. godine, popis korištenih izvora i literature te kazala osobnih imena i zemljopisnih pojmova.

Tomislav Buntak